

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«Порівняльне кримінальне право»
(для магістрів)

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
управління безпекою,
правоохоронної та
антикорупційної діяльності
Протокол №3 від 12.10.2018
Завідувач кафедри
_____ Заросило В.О

Київ – 2018

Підготовлено Професором кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Заросилом В.О.

Затверджено на засіданні кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності (Протокол №3 від 12.10.2018)

Схвалено Вченою радою ННіП ім. Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом (Протокол № 6 від 10. 10. 18 р.)

Заросило В.О. навчальна програма з дисципліни **«Порівняльне кримінальне право»** (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2018 .

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план навчальної дисципліни, зміст дисципліни, теми контрольних робіт, вказівки до виконання контрольної роботи , вказівки до виконання самостійної роботи, критерії оцінювання знань, питання для самоконтролю та список літератури.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Тематичний план з дисципліни «Порівняльне кримінальне право»	5
Зміст дисципліни.....	65
Вказівки до виконання самостійної роботи.....	9
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	9
Теми контрольних робіт.....	10
Критерії оцінювання знань студентів.....	10
Питання для самоконтролю.....	13
Список літератури	15

Пояснювальна записка

У поліпшенні фахової підготовки юристів чимала роль належить курсу порівняльного права. Студенти знайомляться з основами кримінального права України, порівнюючи їх з відповідними юридичними нормами інших країн. Це сприяє збагаченню їхньої правової культури, дає змогу уникнути шаблонності в процесуальному мисленні, допомагає краще осмислити можливі шляхи удосконалення судової справи в нашій країні.

В даній навчальній дисципліні даються основи кримінального права п'яти країн: України, ФРН, Франції, Великобританії, США. Такий вибір пояснюється Тим, що ці країни досить повно представляють дві основні системи сучасного права - романо-германську (Україна, ФРН, Франція) та загального права (Англія, США). Зрозуміло, що питома вага викладання українського кримінального права порівняно з кримінальним правом інших країн.

Як і в Україні, кримінальне право будь-якої держави регулює широке коло відносин, що виникають з приводу вчинення особою злочину і призначення покарання, але не існує єдиного погляду в різних правових системах ані на те, що вважати злочином, ані на те, як призначати покарання.

Саме висвітленню окремих, основних питань кримінально-правової теорії та відповідних положень кримінального законодавства іноземних держав присвячений цей навчальний посібник. Зрозуміло, що неможливо викласти вичерпним чином (навіть з окремих питань) весь матеріал, який належить до кримінального права всіх іноземних держав, а тому авторами розглядається законодавство Великобританії Франції, Німеччини, Росії, Японії та США більш детально, інших країн - вибірково за окремими темами.

Студенту легко орієнтуватися в кримінальному праві іноземних держав опираючись на звичну для нього схему, адже кримінальне право України (і галузь права, і навчальна дисципліна) вивчаються з традиційним поділом на дві частини — загальну та особливу, кожна з яких викладається за темами, що розкривають окремі інститути кримінального права.

Крім цього, студенти проводять порівняльний аналіз відповідних положень кримінального права іноземних держав та кримінального права України, що сприяє більш глибокому вивченню теоретичного матеріалу, розвиває аналітичне мислення майбутніх юристів, призводить до покращення засвоєння дисциплін.

Метою викладання курсу Порівняльне кримінальне право є розкриття його значення для охорони прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у кримінальному процесі для зміцнення законності і правопорядку охорони інтересів суспільства і держави: Засвоївши курс студенти повинні

- знати теорію кримінального процесу, кримінальне процесуальне законодавство України, практику його застосування судами, прокурорами, органами дізнання і попереднього слідства та адвокатами, основи кримінального процесу інших держав,
- вміти правильно тлумачити і застосовувати норми кримінально-процесуального права, самостійно поповнювати й поглиблювати свої знання, визначати, обґрунтовувати та обстоювати свою правову позицію, захищати права, свободи і законні інтереси громадян, юридичних осіб, інтереси суспільства і держави.

Завдання, які пропонуються, мають за мету забезпечення оптимальної організації практичних занять, щоб допомогти студентам, зокрема:

- 1) закріпити, розширити та поглибити знання, набуті на лекціях і в процесі самостійної роботи з рекомендованими джерелами;
- 2) активізувати розумову діяльність шляхом колективного обговорення проблемних ситуацій;
- 3) виробити навички самостійного аналізу норм кримінально-процесуальної доктрини;
- 4) виробити навички самостійного вивчення матеріалів кримінальної справи, прийняття рішень та грамотного складання та процесуальних документів;

5) оволодіти методологією застосування теоретичних знань та кримінально-процесуального закону до конкретних життєвих фактів і ситуацій;

6) сформулювати науковий світогляд, високу відповідальність за доручену справу, розуміння важливості завдань, які стоять перед посадовими особами та органами, що ведуть кримінальний процес.

Предмет курсу. У поліпшенні фахової підготовки юристів чимала роль належить курсу порівняльного права. Студенти знайомляться з:

- основами кримінально-процесуального права України;
- основами кримінального процесу ФРН;
- основами кримінального процесу Франції;
- основами кримінального процесу Великобританії;
- основами кримінального процесу США.

Тематичний план дисципліни «Порівняльне кримінальне право»

№	Назва змістового модулю і теми
Змістовий модуль 1. Вчення порівняльного кримінального права і вчення про злочин	
	Тема 1. Поняття порівняльного кримінального права та загальна характеристика основних сучасних правових сімей.
	Тема 2. Джерела кримінального права іноземних держав.
	Тема 3. Підстави кримінальної відповідальності. Злочин.
	Тема 4. Вина та її форми.
	Тема 5. Поняття та відповідальність співучасників.
Змістовий модуль 2. Вчення порівняльного кримінального права про покарання і звільнення від покарання	
	Тема 6. Покарання: види та призначення
	Тема 7. Загальні та особливі умови звільнення від кримінальної відповідальності і покарання.
	Тема 8. Система особливої частини кримінального права.
	Тема 9. Злочини проти життя особи. Злочини проти держави. Злочини проти власності
	Разом годин 90

ЗМІСТ дисципліни “ПОРІВНЯЛЬНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО”

Змістовий модуль 1. Вчення порівняльного кримінального права і вчення про злочин

Тема № 1 Поняття порівняльного кримінального права та загальна характеристика основних сучасних правових сімей.

Поняття, методи та цілі порівняльного кримінального права. Кримінальне законодавство держав романо-германської сім'ї, англо-американський сім'ї, мусульманський сім'ї, соціалістичний і постсоціалістичний. Сутність порівняльного кримінального права між унітарними та федеративними державами, між республіками та монархіями.

Література [1-5; 1-8; 54-58]

Тема № 2 Джерела кримінального права іноземних держав.

Джерела кримінального права Німеччини. Співвідношення федерального кримінального права і кримінального права земель в Німеччині. Історичний розвиток джерел кримінального права Німеччини до її об'єднання. Поняття додаткового кримінального права Німеччини.

Джерела кримінального права Франції. Структура Кримінального кодексу Франції. Значення судової практики для кримінального права Франції.

Джерела кримінального права Великобританії. Роль статутного права в системі кримінального права Великобританії. Делеговане законодавство в системі кримінального права Великобританії. Дія кримінального закону в Великобританії. Тлумачення кримінального закону в Великобританії.

Особливості джерел кримінального права США. Поняття «дуалізм права» в кримінально-правовій системі США. Роль примірної КК США в реформі американського кримінального права. Тлумачення норм кримінального закону в США.

Література [1-5; 1-8; 30-40; 54-61]

Тема № 3 Підстави кримінальної відповідальності. Злочин.

Підстави кримінальної відповідальності в країнах англосаксонської системи права. Підстави кримінальної відповідальності в країнах континентальної системи права. Підстави кримінальної відповідальності у Франції. Підстави кримінальної відповідальності в Німеччині.

Різновиди поняття злочину в кримінальному праві іноземних держав. Класифікація злочинів за кримінальним правом Великобританії. Види burglary за кримінальним правом Великобританії.

Поняття, ознаки та види burglary з кримінального права Великобританії та США. Кримінальне законодавство держав Китаю та Японії. Класифікація злочинів в кримінальному праві Франції. Класифікація злочинів передбачена в кримінальному праві Німеччини. Стадії злочину передбачені в кримінальному праві Франції. Види злочину в кримінальному праві мусульманських країн.

Література [1-5; 10-11; 4-7; 20-26; 30-42; 53-68]

Тема № 4 Вина та її форми.

Підстави кримінальної відповідальності в країнах англосаксонської системи права. Підстави кримінальної відповідальності в країнах континентальної системи права. Підстави кримінальної відповідальності у Франції. Підстави кримінальної відповідальності в Німеччині.

Різновиди поняття злочину в кримінальному праві іноземних держав. Класифікація злочинів за кримінальним правом Великобританії. Види burglary за кримінальним правом Великобританії.

Поняття, ознаки та види burglary з кримінального права Великобританії та США. Кримінальне законодавство держав Китаю та Японії. Класифікація злочинів в кримінальному праві Франції. Класифікація злочинів передбачена в кримінальному праві Німеччини. Стадії злочину передбачені в кримінальному праві Франції. Види злочину в кримінальному праві мусульманських країн.

Література [3-5; 7-12; 39-42; 52-65]

Тема 5. Поняття та відповідальність співучасників. Суб'єкт злочину.

1. Особливості інституту співучасті у злочині в кримінальному праві Великобританії та США.

2. Питання відповідальності співучасників при ексцесі виконавця за кримінальним правом Великобританії та США.
3. Питання відповідальності виконавця першого ступеню за кримінальним правом Великобританії та США.
4. Питання відповідальності виконавця другого ступеню за кримінальним правом Великобританії та США.
5. Питання відповідальності посібника до факту скоєння злочину за кримінальним правом Великобританії та США.
6. Питання відповідальності за причетність до злочину за кримінальним правом Великобританії та США.

Література [1-9; 15-18; 23-28; 53-73]

Тема № 6. Покарання: види та призначення.

Поняття та мета покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав. Основні положення неокласичної школи кримінального права. Основні положення теорії “Нового соціального захисту” в кримінальному праві.

Класифікація покарань в кримінальному праві іноземних держав. Проблема смертної кари в кримінальному праві іноземних держав.

Загальна характеристика покарання у виді позбавлення волі в законодавстві іноземних держав. Майнові покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.

Види покарань передбачені в кримінальному праві Великобританії. Покарання, не пов'язані з позбавлення волі, передбачені кримінальним правом Великобританії щодо неповнолітніх. Особливості кримінального покарання неповнолітніх в кримінальному праві Великобританії.

Особливості застосування майнових покарань у Франції. Особливості застосування майнових покарань в Німеччині. Особливості застосування майнових покарань в Великобританії. Особливості застосування майнових покарань в США.

Особливості застосування покарання у виді позбавлення волі в Великобританії. Особливості застосування покарання у віщі позбавлення волі в США. Особливості врахування особи винного при призначенні покарання в США. Повноваження Комісії з питань призначення покарання в США.

Ознаки, що характеризують особу винного, які враховують при призначенні покарання в США. Практика врахування особи винного при призначенні покарання в США. "Кримінальна історія" винного в кримінальному праві США. "Таблиця призначення покарання" в кримінальному праві США. Призначення покарання 'повторним злочинцем" в США.

Особливості застосування покарання у виді позбавлення волі у Франції. Особливості застосування покарання у віщі позбавлення волі в Німеччині.

Література [5-8; 10-12; 12-27; 56-73]

Тема № 7 . Загальні та особливі умови звільнення від кримінальної відповідальності і покарання.

Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Польщі.

Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Болгарії.

Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Німеччині.

Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Росії. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Узбекистані.

Література [1-10; 15-20; 30-40; 40-50; 50-76]

Тема № 8. Система особливої частини кримінального права. Злочини проти життя особи.

Система Особливої частини кримінального права Франції. Система Особливої частини кримінального права Німеччини. Система Особливої частини кримінального права Великобританії. Система Особливої частини кримінального права США.

Система Особливої частини кримінального кодексу Японії. Система Особливої частини кримінального права Японії.

Злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Франції. Злочини проти здоров'я передбачені в кримінальному праві Франції. Кримінальна відповідальність за насильницькі дії проти особи передбачена кримінальним правом Франції.

Злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Великобританії. Злочини проти здоров'я передбачені в кримінальному праві Великобританії. Злочини проти здоров'я передбачені в кримінальному праві США.

Злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Німеччини. Інші злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Франції. Злочини проти здоров'я передбачені в кримінальному праві Німеччини.

Література [1-3; 10-12; 9-12; 36-40; 44-56]

Тема № 9. Злочини проти держави та злочини проти власності

Злочини проти держави в кримінальному праві Великобританії. Злочини проти держави передбачені в кримінальному праві США. Злочини проти держави передбачені в кримінальному законодавстві Франції. Загальна юридична характеристика злочинів проти держави в кримінальному праві Франції. Відмінність між злочинами "зрада" і "шпіонаж" в кримінальному праві Франції.

Відповідальність передбачається кримінальним правом Франції за участь у повстанні, посяганні і змові. Злочини вважаються кримінальним правом Франції "посяганням на національний захист". Особливості кримінальної відповідальності за політичні злочини во Франції.

Відповідальність передбачена кримінальним правом Франції за тероризм. Злочини які вважаються кримінальним правом Франції "посяганням на здійснення державної влади".

Злочини вважаються кримінальним правом Франції "посяганням на громадську довіру".

Злочини проти власності (викрадення) передбачені в кримінальному праві Великобританії. Інші злочини проти власності (крім викрадення) передбачені в кримінальному праві Великобританії. Види комп'ютерних злочинів передбачені в кримінальному праві Великобританії. Відповідальність за приховування викраденого передбачена в кримінальному праві Великобританії.

Злочини проти власності передбачені в кримінальному праві США. Відповідальність за знищення майна передбачена в кримінальному праві США. Види комп'ютерних злочинів передбачені в кримінальному праві США.

Злочини проти власності передбачені в кримінальному праві Німеччини. Види комп'ютерних злочинів передбачені в кримінальному праві Німеччини.

Злочини проти власності (викрадення) передбачені в кримінальному праві Франції. Інші злочини проти власності (крім викрадення) передбачені в кримінальному праві Франції. Відповідальність за знищення майна передбачена в кримінальному праві Франції.

Література [1-3; 9-15; 23-27; 38-40; 40-52]

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є складовою частиною навчального процесу. Оскільки кількість аудиторних годин складає тільки половину запланованих програмою, то окремі питання дисципліни виносять для самостійного вивчення студентами.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною **«Порівняльне кримінальне право»**, визначається навчальною програмою та методичними вказівками до самостійної роботи з предмета **«Порівняльне кримінальне право»**.

Дані методичні вказівки містять не тільки перелік питань для самостійного опрацювання та вимоги до відповіді, також наводиться перелік рекомендованих нормативно – правових актів та додаткової літератури, що покликано полегшити роботу студентів при пошуку відповідей на поставлені питання.

Студентам у нагоді стануть такі видання: «Офіційний вісник України», «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Право України», «Підприємництво, господарство і право», газета «Юридичний вісник України» тощо.

Навчальний матеріал передбачений для засвоєння студентами під час самостійної роботи, виносяться на поточний та підсумковий контроль поряд з іншим навчальним матеріалом, який опрацьовується під час лекційних та семінарських занять.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З КУРСУ

Однією із складових успішного засвоєння курсу **«Порівняльне кримінальне право»**, а також обов'язковою передумовою допуску до заліку є виконання контрольної роботи. Виконання контрольної роботи передбачає висвітлення трьох питань, які вказані у відповідному варіанті (про вибір варіанту – нижче, в пункті 2).

Перше питання передбачає висвітлення однієї з теоретичних проблем юриспруденції і виконується на ґрунті вивчення студентом навчальної літератури з курсу теорії держави і права або основ держави і права. Відповідь на це питання спрямована на засвоєння студентами найважливіших правових категорій.

Друге питання спрямоване на вивчення студентами основоположних нормативно-правових актів України, формування знань законодавства. Для відповіді на це питання треба опрацювати відповідний нормативно-правовий акт, зрозуміти його структуру, ознайомитися з його змістом, виявити його сутність і значення.

Третє питання передбачає висвітлення однієї з проблем галузевої юриспруденції і виконується на ґрунті вивчення студентом навчальної літератури і нормативно-правових актів. Відповідь на це питання спрямована на засвоєння студентами найважливіших знань щодо окремих галузей права України і чинного законодавства.

Рекомендовані для вивчення нормативно-правові акти і література вказані в кожному варіанті контрольної роботи після питань. Після висвітлення питань контрольної роботи студент обов'язково повинен вказати використані нормативні акти і літературу.

Обсяг роботи – 20-24 сторінки друкованого тексту. Запис номера варіанту і поставлених питань є обов'язковим, як і перелік використаних нормативно-правових актів і літератури. Робота виконується українською мовою. Виконувати контрольну роботу слід після ретельного вивчення теоретичного матеріалу і рекомендованих нормативно-правових актів, адже без цього неможливо дати обґрунтовані відповіді на поставлені питання.

Виконана контрольна робота повинна надійти на перевірку не пізніше ніж за 2 тижні до терміну складання екзамену. Оцінюється робота за двоохальною системою: «зарахована» або «не зарахована». Якщо робота не зарахована, то вона повертається студенту з вимогою допрацювати її або виконати знов.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Джерела та система порівняльного кримінального законодавства держав романо-германської сім'ї.
2. Поняття, структура та тлумачення кримінального законодавства Франції.
3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у кримінальному законодавстві Німеччині.
4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі кримінальному законодавств Росії.
5. Поняття злочину та його ознаки зарубіжних країнах.
6. Класифікація злочинів за кримінальним законодавство Великобританії.
7. Стадії вчинення злочину в кримінальному законодавстві Болгарії.
8. Поняття кримінальної відповідальності та її реалізація романо-германської сім'ї.
9. Поняття і значення складу злочину в кримінальному законодавстві мусульманських держав.
11. Класифікація злочинів передбачена в кримінальному праві Німеччини.
12. Поняття та види об'єкту злочину кримінальному законодавстві США.
13. Об'єкт і предмет злочину кримінальному законодавстві Франції.
14. Різновиди поняття злочину в кримінальному праві іноземних держав.
15. Класифікація злочинів за кримінальним правом Великобританії.
16. Питання відповідальності виконавця першого та другого ступенів за кримінальним правом Великобританії та США
- 17.. Майнові покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.
18. Організована злочинна група і злочинна організація Великобританії.
19. Довічне позбавлення волі в США
20. Добровільна відмова співучасників в Франції
21. Замах на вчинення злочину
22. Добровільна відмова від вчинення злочину та відмінність від дійового каяття.
23. Особливості застосування покарання у виді позбавлення волі в Німеччині.
24. Злочини проти життя людини у кримінальному праві Франції.
25. Злочини проти життя людини у кримінальному праві Німеччини.
26. Вбивства за кримінальним правом Великобританії
27. Крадіжки за кримінальним правом Франції.
28. Крадіжка, грабіж, берглери за англійським кримінальним правом
29. Питання відповідальності посібника до факту скоєння злочину закримінальним правом Великобританії та США.
30. Поняття та значення суб'єктивного складу злочину

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок слухачем з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх

корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Слухач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках слухачів, залікових книжках. **Присутність слухачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо слухач не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності слухачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим)} + \text{Кількість балів за підсумковим}$$

Слухач, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Слухачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Слухачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на практичних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю здійснюються відповідно до нижченаведеної таблиці.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.

68–74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60–67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„ Безумовно незадовільно ” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Питання для самоконтролю

1. Що таке закон про кримінальну відповідальність романо-германської сім'ї.
2. Що таке закон про кримінальну відповідальність держав загального права.
3. Що таке закон про кримінальну відповідальність мусульманських держав.
4. Поняття «дуалізм права» в кримінально-правовій системі США.
5. Підстави кримінальної відповідальності в країнах англосаксонської системи права.
6. Підстави кримінальної відповідальності в країнах континентальної системи права.
7. Різновиди поняття злочину в кримінальному праві іноземних держав.
8. Класифікація злочинів за кримінальним правом Великобританії.
9. Попередня злочинна діяльність за кримінальним правом Великобританії та США.
10. Класифікація злочинів в кримінальному праві Франції.
11. Класифікація злочинів передбачена в кримінальному праві Німеччини.
12. Тлумачення вини в кримінальному праві Великобританії та США .
13. Форми вини за кримінальним правом Великобританії.
14. Форми вини за кримінальним правом США.
15. Поняття суворої (абсолютної) відповідальності за кримінальним правом США.
16. Види умислу та необережності в сучасному кримінальному праві Німеччини.
17. Ознаки вини та її форми в кримінальному законодавстві Німеччини.
18. Визначення вини в кримінальному законодавстві Франції.
19. Особливості інститут співучасті у злочині в кримінальному праві Великобританії та США.
20. Питання відповідальності виконавця першого та другого ступенів за кримінальним правом Великобританії та США.
21. Питання відповідальності посібника до факту скоєння злочину за кримінальним правом Великобританії та США.

22. Питання відповідальності за причетність до злочину за кримінальним правом Великобританії та США.
23. Особливості відповідальності співучасників за кримінальним правом Великобританії.
24. Ознаки співучасті у злочині передбачено в кримінальному праві Франції.
25. Види співучасті у злочині передбачено кримінальним правом Франції.
26. Обставини які випивають на відповідальність співучасників за кримінальним правом Франції.
27. Поняття та мета покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.
28. Класифікація покарань в кримінальному праві іноземних держав.
29. Проблема смертної кари в кримінальному праві іноземних держав.
30. Загальна характеристика покарання у виді позбавлення волі в законодавстві іноземних держав.
31. Майнові покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.
32. Особливості кримінального покарання неповнолітніх в кримінальному праві Великобританії.
33. Особливості застосування майнових покарань у Франції та Німеччині.
34. Особливості застосування покарання у виді позбавлення волі у Франції.
35. Особливості застосування покарання у виді позбавлення волі в Німеччині.
36. У чому полягає сутність звільнення від кримінальної відповідальності у Франції. Види такого звільнення.
37. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Німеччині.
38. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Росії.
39. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Польщі.
40. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності за злочини у сфері господарської діяльності в Болгарії.
41. Поняття Особливої частини кримінального права Франції та її значення. Єдність Загальної і Особливої частин кримінального права.
42. Система Особливої частини кримінального законодавства Німеччини .
43. Роль науки кримінального права в розкритті змісту норм
44. Система Особливої частини кримінального права Німеччини.
45. Система Особливої частини кримінального права Великобританії.
46. Система Особливої частини кримінального права США.
47. Система Особливої частини кримінального права Франції.
48. Кримінальна відповідальність за насильницькі дії проти особи передбачена кримінальним правом Франції.
49. Злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Великобританії.
50. Злочини проти життя передбачені в кримінальному праві Німеччини.
51. Злочини проти держави передбачені в кримінальному праві Великобританії.
52. Загальна юридична характеристика злочинів проти держави в кримінальному праві Франції.
53. Відповідальність передбачена кримінальним правом Франції тероризм.
54. Злочини проти власності передбачені в кримінальному праві США.
55. Злочини проти власності (викрадення) передбачені кримінальному праві Франції.
56. Основні риси порівняльного кримінального права.
57. Сучасні правові сім'ї з огляду на специфіку кримінального законодавства зарубіжних країн.
58. Специфіка інституту злочину у кримінальному законодавстві зарубіжних країн.
59. Специфіка інституту покарання злочину у кримінальному законодавстві зарубіжних країн.
60. Специфіка Загальної частини кримінального законодавства держав романо-германської сім'ї.
61. Історичний розвиток джерел кримінального права Німеччини до її об'єднання.
62. Поняття додаткового кримінального права Німеччини

63. Джерела кримінального права Франції.
64. Структура Кримінального кодексу Франції.
65. Значення судової практики для кримінального права Франції.
66. Джерела кримінального права Великобританії.
67. Роль статутного права в системі кримінального права Великобританії.
68. Ознаки суб'єкта злочину встановлені в кримінальному праві Німеччини.
69. Ознаки суб'єкта злочину встановлені в кримінальному праві Франції.
70. Ознаки суб'єкта злочину встановлені в кримінальному праві Великобританії.
71. Ознаки суб'єкта злочину встановлені в кримінальному праві США.
72. Критерії неосудності в кримінальному праві Франції.
73. Поняття неосудності в кримінальному праві Великобританії та США.
74. Поняття неосудності в кримінальному праві Німеччини.
75. Підстави кримінальної відповідальності юридичних осіб у законодавстві Франції та США.
76. Тлумачення вини в кримінальному праві Великобританії та США .
77. Форми вини за кримінальним правом Великобританії.
78. Форми вини за кримінальним правом США.
79. Поняття суворої (абсолютної) відповідальності за кримінальним правом США.
80. Види умислу та необережності в сучасному кримінальному праві Німеччини.
81. Ознаки вини та її форми в кримінальному законодавстві Німеччини.
82. Визначення вини в кримінальному законодавстві Франції.
83. Особливості інститут співучасті у злочині в кримінальному праві Великобританії та США.
84. Питання відповідальності виконавця першого та другого ступенів за кримінальним правом Великобританії та США.
85. Питання відповідальності посібника до факту скоєння злочину за кримінальним правом Великобританії та США.
86. Питання відповідальності за причетність до злочину за кримінальним правом Великобританії та США.
87. Особливості відповідальності співучасників за кримінальним правом Великобританії.
88. Ознаки співучасті у злочині передбачено в кримінальному праві Франції.
89. Види співучасті у злочині передбачено кримінальним правом Франції.
90. Обставини які випивають на відповідальність співучасників за кримінальним правом Франції.
91. Ознаки необхідної оборони передбачені в кримінальному праві Франції.
92. Ознаки необхідної оборони передбачені в кримінальному праві Великобританії та США.
93. Ознаки крайньої необхідності передбачені в кримінальному праві Великобританії та США.
94. Ознаки крайньої необхідності передбачені в кримінальному праві Франції.
95. Ознаки крайньої необхідності передбачені в кримінальному праві Німеччини.
96. Поняття та мета покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.
97. Класифікація покарань в кримінальному праві іноземних держав.
98. Проблема смертної кари в кримінальному праві іноземних держав.
99. Загальна характеристика покарання у виді позбавлення волі в законодавстві іноземних держав.
100. Майнові покарання передбачені кримінальним правом іноземних держав.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Уголовное право зарубежных государств. Общая часть: Учебное пособие Под ред. и с предисл. И.Д.Козочкина. - М.: Омега-Л, Институт международного права и экономики им. А.А.Грибоедова. 2003. 576 с.
2. Уголовное право зарубежных государств. Особенная часть: Учеб. пос. / Под ред. и с предисл. И.Д.Козочкина. - М.: Издательский дом «Камерон». 2004. 528 с.

3. Бадантер Р. Отмена смертной казни / Р. Бадантер ; пер.с фр. О.Е. Ивановой. - М.: ИЧ Вепе, 2006. - 271 с.
4. Кестлер А. Размышления о смертной казни : введ. и очерк "Смертная казнь во Франции" Жана Блок - Мишеля / А. Кестлер, А. Камю; пер.с фр. А.И. Любжина, П.И. Проничева. - М.:Праксис, 2003. - 269, [1] с.
5. Понятовская Т.Г. Правовое значение судимости: Моногр. / УдГУ. Ин-т права, соц. упр, и безопасности. - Ижевск: Детектив-информ. 2003. -238,[1]с.
6. Терроризм. Борьба и проблемы противодействия : учеб. пособие для вузов СЯ. Казанцев, В.Я. Кикоть, Б.И. Кофман и др. ; под ред. В.Я. Кикотя, Н.Д. Зриашвили. - М.: ЮНИТИ ; Закон и право, 2004. - 592с.
7. Горбунова Л.В. Обстоятельства, отягчающие наказание, по уголовному законодательству России и зарубежных стран : Спец. 12.00.08-Уголов.право и криминология; Угол.-исполнит. право: Автореф. дис. на соиск. Учен степ. канд. юрид. наук / Науч. рук В.П.Малков. - Самара, 2003. - 25,[1]с.
8. Гребенкин Ф. Б. Психическое насилие в российском и зарубежном уголовном законодательстве: [учеб. пособие] / Ф. Б. Гребенкин ; Моск. гос. юрид. акад., филиал в г.Кирове. - Киров. 2004. - 83с.
9. Зарубежное законодательство в борьбе с терроризмом / Отв. ред. И.С.Власов; Ин-т законодательства и сравнит. правоведения при Правительстве РФ. - М., 2002, - 141.[3]с.

Додаткова

10. Ю.Крышова Н.Е., Серебренникова А.В. Уголовное право зарубежных стран (Англии. США, Франции. Германии): Учеб. пособие — М.: Зерцало, 2017. 208с. 11.Малиновский А.А.
11. Уголовное право зарубежных государств: Учеб. пособие / А .А. Малиновский . - М.: Новый Юрист, 2017. - 125,[1]с.
12. Марченко М.Н. Сравнительное правоведение. Общая часть : Учеб. Для юрид. вузов / МГУ. Юрид. фак. - М.: Зеркало, 2016. - 551с,
13. Давид Р. Основные правовые системы современности / Пер.с фр. В.А.Туманова. - М.: Междунар. отношения, 1996. - 398,[2]с.
14. Правовые системы стран мира : Энцикл. справ. / Отв. ред. А.Я.Сухарев. -М.:Норма-Инфра-М 2017. - 832,[1]с.
15. Правовые системы стран мира : Энцикл. справ. / Отв ред. А.Я.Сухарев. -2-е изд., измен. и доп. - М.: Норма: Изд.гр.Норма-Инфра-М. 2016. -832с.
16. Ахметшин Х.М. Современное уголовное законодательство КНР: Уголовный кодекс КНР Х.М. Ахметшин, Н.Х. Ахметшин, А.А. Петухов . - М.: Изд. Дом "Муравей", 2017. - 427,[1]с.
17. Курц А.В. Штраф как вид уголовного наказания по законодательству России и зарубежных стран : Спец. 12.00.08-Уголов. право и криминология; уголов.-исполнит. право: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук / Науч. рук. В.П.Малков. - Ижевск. 2016. -21 ,[1]с.
18. Курц А.В. Штраф как вид уголовного наказания по законодательству России и зарубежных стран : Спец. 12.00.08 - Уголов. право и криминология; уголов.-исполнит. право: Дис, на соиск. учен. степ, канд. юрид. наук / Науч. рук. В.П.Малков. - Йошкар-Ола, 2016. - 203с.
19. Тупанчески Н.Р. Уклонение от уплаты налогов в сравнительном праве / Под ред. В.С.Комиссарова. - М : ЮНИТИ: Закон и право, 2016. - 246с.
20. Уголовное право Монгольской Народной Республики : часть особенная: учеб. для юрид. фак. Монг. гос. ун-та / Ж. Авхиа, Ц. Рэнчин, Г. Совд ; ред. Ж. Авхиа, Н. Загородников. - М.: Юрид. лит., 1978. - 423 с.
21. Конституция Соединенных Штатов Америки / . - [Вена]: Б.и., Б.г. - 25с. 22.Никифоров А.С. Гангстеризм в США: сущность и эволюция / А. С. Никифоров; АН СССР, Ин-т государства и права. - М.: Наука, 1991. - 162.[2]с.

22. Зарубежное законодательство в борьбе с терроризмом Отв. ред. И.С.Власов; Ин-т законодательства и сравнит. право ведения при Правительстве РФ. - М., 2002. - 141,[3]с.
23. Мельникова З.Б. Правосудие по делам несовершеннолетних: история и современность / З.Б. Мельникова; Отв. ред. Ф. М. Решетников; АН СССР, Ин-т государства и права. - М.: Наука, 1990. - 118,[2] с.
24. Кромби Д. Самне глупе закони мира / Д. Кромби ; пер.с англ. Издат. дом Торореи" ; науч. ред. В.И. Блищенко. - М.: Городец, 2006. - 125, [2]с.
25. Хобби К.Р. Самые бестолковые тяжбы в мире / К.Р. Хобби ; пер.с англ. Издат. дом Торореи" ; науч. ред. В.И. Блищенко. - М.: Городец, 2004. -125, [1]с. Мзгс П.Б. Интеллектуальная собственность / Пер.с англ.
26. Л.А.Нежинской. - М.: Юрист, 2017. - 65-00. 28Тихомиров Ю.А. Курс сравнительного правоведения. - М.: НОРМА,1996. 432 с.
27. Правовые системы стран мира: Энциклопедический справочник /Отв. ред. докт. юрид. наук, проф. А.Я. Сухарев. - М : НОРМА. 2003. 976 с. (СПС «Гарант»).
28. Алешин Д. Соучастие по уголовному законодательству России и Украины // Российская юстиция. N 9. 2002.
29. Брышга С.М. Законодательное регулирование преступлений против собственности в Молдове и России // Гражданин и право. N 12. 2016.
30. Гулямов З.Х. Общая характеристика преступлений против правосудия в Республике Узбекистан // Журнал российского права. N 6. 2002.
31. Емельянов В. Ответственность за ложное сообщение об акте терроризма в России и Украине: сравнительный анализ // Российская юстиция. 2017. N1.
32. Емельянов В. Понятие терроризма в уголовном законодательстве России и Украины. Сравнительный анализ // Российская юстиция. 2016. N 11.
33. Есаков Г. Т. Доусон Казнь на электрическом стуле как жестокое и необычное наказание // Российская юстиция. N 7. 2002.
34. Житныш А. Деятельное раскаяние: сравнительный анализ законодательства Беларуси, России и Украины // Российская юстиция. N 10. 2002.
35. Квашиш В. Практика применения помилования в США // Российская юстиция. N 9. 2002. 33.Квашиш В. Смертная казнь в США // Российская юстиция. 1996. N 6. 39.
36. Клепицкий И.А. Кредитный обман в сравнительно-правовом аспекте // Законодательство. N 1. 2003. Клепицкий. И.А. Имущественные преступления (сравнительно-правовой аспект) // Законодательство. N 1,2. 2017.
37. Корж В. Типичные способы легализации преступных доходов Сравнительный анализ законодательства России и Украины // Российская юстиция. N 4. 2002.
38. Кочои С.М. Преступления против собственности в законодательстве Латвии, Белоруссии, Азербайджана // Законодательство. N 2. 2016.
39. Криеф-Вербар К. Информационные обязательства в сфере экономических преступлений во Франции // Журнал российского права. N 1. 2002.
40. Кубанцев С.П. Невменяемость в уголовном праве США // Журнал российского права. N 2. 2004. 45Кубанцев С.П. Основные виды наказания в уголовном праве США // Журнал российского права. N 9. 2004. 46
41. Кузнецова Н.Ф., Багаудинова С.К. Контроль над легализацией преступных доходов в США // Вестник Московского университета. Серия II. Право. 1997. N 6.
42. Кузнецова Н.Ф.: Решетников Ф.М. Основные черты нового уголовного кодекса Испании // Вестник Московского университета. Серия II. Право. 2017. N2.
43. Лантинов Я Унифицировать ответственность за незаконное предпринимательство в УК России и Украины // Российская юстиция. N 6. 2002.
44. Мачковский Л.Г. Посягательства на личные (гражданские) права в УК России и в УК Украины / Журнал российского права. N 3. 2002.

46. Меньших А.А. Уголовная ответственность за нарушения общественного порядка по законодательству Франции // Журнал
47. Российского права. N 11. 2004. ЗИ. Михайлов В.И. Обстоятельства, исключающие преступность деяния, в уголовном законодательстве государств СНГ // Законодательство. N 7. 2003.
48. Никифоров А.С. Квалифицированное убийство в современном европейском континентальном и англо-американском уголовном праве // Журнал российского права. N 5. 2016.
49. Строкова К.К. Уголовно-правовое регулирование безопасности судоходства в России и на Украине // Журнал российского права. N 9. 2003.
50. Трикоз Е.Н. Становление уголовно-правовой системы Канады журнал российского права. N 8. 2004.
51. Трикоз Е.Н. Формирование системы источников уголовного права Австралии в XIX-начале XX вв. // Журнал российского права. N 7. 2003.
52. Черкаев Д.И. Коррупция в предпринимательстве: российская действительность, зарубежный опыт и пути решения проблемы.
53. Судебно-арбитражная практика Московского региона. Вопросы.
54. Правоприменения. N 1-2. 2003. 58. Шулепов Н.А. Военно-уголовное право Австрии: источники, система.
55. Сфера регулирования // Право в Вооруженных Силах. N 8. 2003.
56. Шулепов Н.А. Уголовно-правовая борьба с отклонениями от военной Службы в ФРГ // Право в Вооруженных Силах. N 2. 2004. 60.
57. Шулепова Л.Ф. Военно-уголовное право в системе уголовного права.
58. Германни // Право в Вооруженных Силах. N 10. 2004. 61 Шулепова Л.Ф.
59. Особенности применения молодежного уголовного права Германии к военнослужащим мбундесвера // Право в Вооруженных Силах. N 6. 2004.
60. Модельный Уголовный кодекс для государств-участников СНГ // Правоведение. 1996. №1. С.91-150.
61. Уголовное законодательство зарубежных стран (Англии, США, Франции, Германии, Японии): Сборник законодательных материалов / Под ред. И.Д.Козочкина. - М.: Зерцало, 2016. 352 с.
62. Уголовное кодексы зарубежных стран: Уголовный кодекс Республики Узбекистан 2016 г. - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 338 с.
63. Уголовный кодекс Республики Таджикистан 2017 г. - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 410 с.
64. Уголовный кодекс Республики Казахстан 1997 г. - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 466 с.
65. Уголовный кодекс Украины - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 393 с.
66. Уголовный кодекс Республики Беларусь / Принят Палатой представителей 2 июня 2016 года. Одобрен Советом Республики 24 июня 2016 года / Предисловие проф. Б.В.Волженкина; Обзорная статья А.В.Баркова. - СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2016. - 474 с.
67. Уголовный кодекс Республики Молдова - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. - 408 с.
68. Уголовный кодекс Грузии - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс». 2002.-409 с.
69. Уголовный кодекс Латвийской Республики - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 313 с.
70. Уголовный кодекс Литовской Республики - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. - 470 с.
71. Уголовный кодекс Эстонской республики - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 262 с.
72. Уголовный кодекс Республики Болгария - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2016. - 298 с.

73. Уголовный кодекс Республики Польша - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2016. - 234 с.
74. Уголовное законодательство Норвегии - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2003. - 375 с.
75. Уголовный кодекс Даний - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2016.-230 с.
76. Уголовный кодекс ФРГ - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2003.-524 с.
77. Уголовный кодекс Испании / Под ред. И с предисловием докт. Юрид. наук, проф. Н Ф.Кузнецовой и докт. юрид. наук, проф. Ф.М.Решетникова. - М.: Изд-во ЗЕРІДАЛО, 2017. - 218 с.
78. Уголовный кодекс Голландии - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2016. -510 с.
79. Уголовный кодекс Швейцарии - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2002. - 350 с.
80. Уголовный кодекс Австралії - СПб.: Издательство «Юридический центр Пресе», 2002. - 388 с.